

Imants 45-serie: Roterend spitten in de klei

Spitten wordt steeds populairder onder de Nederlandse akkerbouwers. Op zware kleigrond wordt meestal een krukasspitmachine ingezet, op de lichtere gronden een roterende. Imants in Reusel fabriceert al jaren roterende spitmachines en maakt nu ook dit type machine voor zware kleigrond. Een machine die hiervoor geschikt is, is de Imants 45.

Tekst: Erik Bonte – Foto's: Leverancier

De grondlegger van Imants was de dorpsmid van Reusel die in 1885 begon met het produceren van hand gereedschappen en paardenploegen voor de landbouwers en burgers in de omgeving. Toen na de Tweede Wereldoorlog de trekkerploeg zijn trede deed, bouwde Imants geen trekkerploeg maar ging onderdelen toeleveren aan andere ploegfabrikanten. Al in de jaren zestig van de vorige eeuw werd de eerste spitmachine gebouwd. Pas na de uitvinding van de aangedreven harkrol die achterop de spitmachine zit en dient om de grond te verkrumelen en zaaiklaar te leggen, kwam de verkoop van de machines op gang. Tegenwoordig worden niet alleen machines gebouwd voor de land- en tuinbouw maar ook voor de groenvoorziening. Hierbij zijn veeg-

machines, verticuteerders, diepbeluchters en prikrollen enkele voorbeelden. In de jaren negentig werden ook verschillende machines voor de aspegeteelt op de markt gezet.

Spitten en ploegen

Doordat de meeste akkerbouwers ploegen nog als hoofdgrondbewerking inzetten, is de kans op vorming van een ploegzool aanwezig. Deze ligt meestal op een diepte tussen 25 en 27 centimeter en werkt als een storende laag voor alle diepwortelende gewassen. Spit je op een diepte van 30 centimeter, dan wordt deze laag gebroken en worden problemen zoals een slechte capillaire werking en wateroverlast vermeden.

Spitten én zaaien

Tarwe zaaien in aardappelland gebeurt, als de weeromstandigheden het tenminste toelaten, meer en meer ploegloos. Eerst wordt de waelpoot erdoor getrokken en vervolgens in één bewerking geroterd en gezaaid. Gewasresten worden hierbij niet of nauwelijks ondergewerkt. Gebruik je in plaats van een woeler en een rotorkop een roterende spitmachine, dan doe je dit wel en sla je twee vliegen in één klap. Je verbreekt de ploegzool (wat anders met woelen gebeurt) en je maakt een zaaibed dat 'fijn' genoeg is om tarwe in te zaaien. De Imants 45 kun je daarom uitrusten met een hydraulische bok achterop de machine zodat je er een zaaimachine in kunt hangen of alleen de kouters achterop en voorop de trekker de voorraadtank met zaaigraan.

De SM tanden 'happen' in de grond en slaan deze tegen de kap.

Wanneer je te hard rijdt met de 45 SM maak je op zware grond grote happen en is de verkrumeling onvoldoende.

45-serie

De spitmachines uit de 45-serie is al bijna een klassieker. Deze wordt namelijk al sinds 1985 gebouwd. Ze worden voornamelijk ingezet door akkerbouwers. De ruime bouw van de machine maakt een werkdiepte tot 45 centimeter mogelijk. Onder normale omstandigheden en afhankelijk van de grondsoort is een rijsnelheid van 4,5 km/h mogelijk. Gebruik je de spitmachine op zware kleigrond, dan heb je met een hoge rijsnelheid te grote happen die niet of slecht verkrumelen. Op zandgrond daarentegen zijn hoge rijsnelheden wel goed mogelijk.

47-serie

De productie van de 47-serie is eind 2003 gestart en in januari 2004 is de eerste verkocht. Het verschil tussen de 45 en de 47 is dat de maximale werkdiepte vergroot is naar 47 centimeter. Ook de aandrijving van de spitas is gewijzigd. De vrije ruimte tussen de onderkant van de machine en de onderkant van de

aandrijfkast is nu ruim 35 centimeter. Ook de aangedreven harkrol is op een aantal punten gewijzigd.

Spitassen en spaden

Het spitmes bestaat uit een geharde, achterover gebogen plaat met aan de top een omgezet gedeelte. Dit gedeelte heeft precies de positie zoals het spadeblad van de normale spitbeugels. Door de achterover gebogen plaat blijft geen materiaal hangen en kan ook onder moeilijke omstandigheden worden gewerkt zonder dat de machine volloopt. De spitas bestaat uit een dikwandige buis waarop de rondels of beugels worden gelast. Afhankelijk van de grondsoort en omstandigheden kan de spitas op verschillende manieren worden uitgevoerd. Er zijn drie verschillende typen spitassen, de SB, SM en de SP. De SB spitas is een hollebuis met opgelaste platen waartussen spaden worden geschroefd. De SM is in principe hetzelfde, alleen zijn de opgelaste platen rond.

De SP-as is een holle buis waarop uit plaat gesneden spaden direct worden vastgelast. Optioneel kunnen de spadebladen op de beugels met bouten vastgezet worden.

Waarop te letten

Iedereen die van plan is om een roterende spitmachine aan te schaffen kijkt meestal al eerste onder de kap: wat is de staat van de messen? Door de verschillende typen die hierboven genoemd zijn is het bij de meeste typen eenvoudig om versleten messen of beitels te vervangen. Bij de SP of FE is het mogelijk om alleen de beitel te vervangen. De spitas wordt aangedreven door een ketting. Het is zaak om deze strak te houden omdat de trekkracht anders verloren gaat. Ook is het mogelijk dat de ketting over de tandwielen gaat draaien en de rotor stopt. Het dagelijks onderhoud beperkt zicht tot het smeren van de aftakas en de spitas. ■

Erik Bonte is freelance journalist, Aardenburg.

Imants 45 SM Bouwjaar 1999

Deze Imants roterende spitmachine staat te koop bij Imants in Reusel. Kenmerken: bouwjaar 1999, SM-messen, roterende harkrol. De machine is in goede staat en kost exclusief BTW 9.500 euro.

